

LÄNSSTYRELSEN

Kronobergs län

Planeringsavdelningen

SKÖTSELPLAN

1989-03-13

1 (25)

11.1211-1452-87

0764-P89/9

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET BJURKÄRR, ALVESTA KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid
A ALLMÄN BESKRIVNING	
1 Data	2
2 Syfte	2
3 Områdets natur	2
4 Kulturhistoriska förhållanden och tidigare markanvändning	3
5 Tillgänglighet	4
6 Slitage- och störningskänslighet	4
7 Anordningar för friluftslivet	4
8 Inventeringar m m	4
B DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	
1 Mål och riktlinjer	7
2 Arealuppgifter	8
3 Beskrivning av och skötselbestämmelser för delområden	8
C ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET	
1 Mål och riktlinjer	20
2 Friluftsanordningar	20
3 Information	22
D TILLSYN	23
E DOKUMENTATION AV RESERVATETS UTVECKLING	24
F ANSVAR OCH KOSTNADER FÖR SKÖTSELN	24
KARTA ÖVER SKÖTSELOMRÅDEN OCH SOCIALA ANORDNINGAR	Bilaga 2:2

A ALLMÄN BESKRIVNING

1 Data

Naturreservatet Bjurkärr omfattar hela fastigheten Bjurkärr 1:2 i Skatelövs socken, Alvesta kommun. Markägare är staten genom skogsstyrelsen. Fastigheten förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län. Reservatet utgöres av en udde i sjön Åsnen samt några mindre öar. Det har en areal av 150 ha, varav 34 ha land och 116 ha vatten. Det är beläget ca 7 km sydost om Torne; ekonomiska kartbladen 044 55 och 044 56.

2 Syfte

Syftet med vården och förvaltningen skall vara att i ett i huvusak orört skick bevara ett område med bok- och ekskog samt övriga förekommande växtsamhällen, skydda djurlivet samt främja allmänhetens möjligheter till rekreation i ett naturskönt område.

3 Områdets natur

Bjurkärr ligger på en nordsydlig halvö, som bildar ett utskott från den större halvön Hössön i sjön Åsnen. Till reservatet hör också tio mindre öar söder och öster om halvön, samt vattenområden med grund och stenor.

Berggrunden i reservatsområdet består av granit och hälleflinta. Den dominerande jordarten är morän, som bildar låga höjdsträckningar med i stora drag nord-sydlig riktning. På några ställen utgöres markytan av block- och stenfält. Någon meter över Åsnens yta kan man se strandmärken, som utbildats av vågsvallet i den sk Värendsforssjön. Stränderna är till stor del långgrunda och steniga.

Bygden runt Åsnen har ett förhållandevis mildt klimat, vilket till stor del beror på den stora sjöns inverkan. De ädla lövträden gynnas av det milda klimatet. Reservatet domineras av bokskog, som till stor del är mycket gammal, uppskattningsvis ca 250 år. Insprängda i bokskogen finns något hundratal stora ekar med ovanligt raka och kvistfria stammar. På den magrare marken utmed reservatets västra och södra stränder dominerar tallen.

Fältskiktet i bokskogen är i huvudsak av hedtyp, men fläckvis påträffas övergångar mot ängskogsartade växtsamhällen. I reservatet förekommer småkärr på ett 15-tal ställen. Kärrvegetationen är av fattigkärrtyp. På stubbar och trädstammar finns en intressant lav- och mossflora.

Reservatet har ett rikt fågelliv. De ihåliga träden är boplatser för många hålbyggare. Många fiskande fågelarter utnyttjar reservatets vattenområden.

Reservatet hyser flera mycket ovanliga skalbaggsarter som är knutna till gamla döda och döende bokar.

4 Kulturhistoriska förhållanden och tidigare markanvändning

Även om delar av reservatet har urskogskaraktär har reservatsområdet varit föremål för mänsklig påverkan sedan mycket lång tid tillbaka. Den steniga terrängen har omöjliggjort uppodling i stor skala. Ett par små åkerlappar har dock brutits upp och kärr vid stränderna har använts för slätter. Redan vid tiden för laga skiftet 1838 utgjordes reservatets nuvarande parkeringsplats och rastplats av åker. Den var omgiven av ett mindre ängsområde. Även åkerlyckan i södra delen av reservatet var uppodlad 1838. Området intill ängsladan och kärret norr om denna var äng. Resten av reservatet beskrivs som "hagmark". Denna hagmark måste dock till stora delar ha varit skogbevuxen, eftersom en stor del av bok- och ekskogen inom reservatet är betydligt äldre än 150 år. Under senare delen av 1800-talet kan möjligen även andra kärr ha utnyttjats för slätter. Enligt uppgift har ett par av småöarna öster om reservatet brukats som åker. Fram till 1918 brukades Bjurkärren som torp under Huseby. Boningshuset till torpet finns kvar och ligger nära vägen strax utanför reservatsgränsen. Ladugården är riven.

De imponerande ek- och bokbestånden på Bjurkärren har sedan länge varit kända inom en liten krets av skogsmän och naturälskare. Ägarna till fastigheten Bjurkärren skyddade de vackra bestånden mot slutavverkning. Bjurkärren hörde längre tillbaka till Huseby och sedan 1933 till Torne gård med fru Mary Stephens som ägare.

År 1956 överlät fru Stephens som gåva till skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län ca 34 ha av fastigheten Bjurkärren. Ett villkor för donationen var att området skulle fridlysas som naturminne. Så skedde i och med länsstyrelsens fridlysningsbeslut den 14 maj 1960. Genom tillkomsten av 1964 års naturvårdslag överfördes området på grund av sin storlek automatiskt till naturreservat den 1 januari 1965.

Under år 1968 iordningställdes parkeringsplats, strövstigar, information m m, så att reservatet från våren 1969 blev mer tillgängligt för allmänheten. En officiell invigning ägde rum den 22 maj 1969.

5 Tillgänglighet

Bilvägsavståndet från Växjö är ca 37 km. Från allmänna vägen nr 681 mellan Vrankunge och Sirkön har en ca 1 km lång väg byggts av skogsvårdsstyrelsen fram till reservatet. Strax innanför reservatsgränsen slutar vägen med en parkeringsplats. Här finns också rastplats med skärmskydd, toaletter och informationstavlor.

6 Slitage- och störningskänslighet

Antalet besökare uppskattas till bortemot 20 000 per år. De allra flesta besökarna följer de markerade stigarna, och därför är slitaget på mark och vegetation utanför stigarna obetydligt. Det stora antalet besökare under vår och försommar torde göra det omöjligt för vissa känsliga fågelarter att genomföra häckning inom det område som genomkorsas av strövstigarna. Störningskänsligt fågelliv finns framför allt på öarna och på de yttersta uddarna. En ökning av antalet båtburna besökare skulle kunna medföra slitage och störningar inom vissa delar av reservatet. En sådan utveckling motverkas genom tältnings- och eldningsförbudet samt genom tillträdesförbudet på de sydligaste uddarna och öarna under tiden 1 april - 15 juli.

7 Anordningar för friluftslivet

En bilväg leder från allmänna vägen fram till reservatets norra del. Där finns parkeringsplats, rastplats, toaletter, skärmskydd, eldstad och informationstavla.

Strövstigar med en sammanlagd längd av ca 3 300 m (därav ca 1 500 m med barnvagnsstandard) har iordningställt och längs dessa finns informationsskyltar om olika företeelser inom reservatet. En åkerlycka inne i reservatet utnyttjas också som rastplats. Intill denna finns en gammal ängslada, som kan användas som regnskydd av besökarna.

8 Inventeringar m m

Karta och beskrivning till laga skifte 1838. Akt nr 42.

Kronobergs läns lantmäterikontor 1838.

Beskrivning över bok- (och ek-) beståndet å hemmanet Bjurkärr i Skatelöf socken, Kronobergs län, ägare fru Mary Stephens, Torne.	Skogsvårdsstyrelsen 1940.
Karta över Bjurkärrsbeståndet (med tillhörande avdelningsbeskrivning).	Skogsvårdsstyrelsen 1953.
Karta över avstyckning med sammanläggning från fastigheten Bjurkärr 1:1 i Skatelövs socken och kommun, Kronobergs län.	Kronobergs läns lantmäterikontor 1959.
Avdelningsbeskrivning och åtgärdsförslag inom det fridlysta Bjurkärrsområdet upprättat efter kartläggning och inventering utförd i november 1960.	Skogsvårdsstyrelsen 1960.
Redogörelse för översiktlig naturvårdsinventering inom Skatelövs kommun.	Sune Andersson - Per Wramner 1966.
Förslag till skötselplan (inkl karta).	Skogsvårdsstyrelsen 1970.
Bjurkärr (folder).	Skogsvårdsstyrelsen 1971.
Bjurkärrsreservatet (stencilerad beskrivning).	Skogsvårdsstyrelsen 1971.
Skogsuppskattning på naturreservatet Bjurkärr 1971.	Skogsvårdsstyrelsen 1972.
Sammanfattning av trafikräkningen på naturreservaten Bjurkärr och Höö i Kronobergs län sommaren 1972.	Skogsvårdsstyrelsen 1973.
Höö, Bjurkärr, Prästeboda - En studie av besöksströmmar till några naturreservat i Kronobergs län.	Ingvar Fröderberg Uppsats vid Lunds Universitetsfilial Växjö 1973.
Das Naturschutzgebiet Bjurkärr (stencilerad information på tyska).	Skogsvårdsstyrelsen 1974.

Vegetationen inom Bjurkärrs naturreservat.	Allan Nicklasson Statens naturvårdsverk PM 440 år 1974.
Kompletterande uppgifter till Vegetationen inom Bjurkärrs naturreservat, samt läge och markering av provytor.	Allan Nicklasson Skogsvårdsstyrelsen 1975.
Förslag till skötselplan för naturreservatet Bjurkärr.	Skogsvårdsstyrelsen 1975.
The Bjurkärr Nature Reserve (stencilerad information på engelska).	Skogsvårdsstyrelsen 1975.
Fågelfaunan vid Bjurkärrsreservatet.	Stig Johnsson Kronobergs ornitologiska Förening och skogsvårdsstyrelsen 1976.
Inventering av urskogar och ädellövskogar. Del 2. Ädellövskogar.	Statens naturvårdsverk. PM 802 år 1976.
Områden av riksintresse för friluftsliv och naturvård.	Statens naturvårdsverk. PM 726 år 1976.
Häckfågelfaunan i sjön Asnen.	Sven G Nilsson Länsstyrelsen 1980.
Urskogsartade områden i Kronobergs län.	Elisabet Ardö Skogsvårdsstyrelsen och länsstyrelsen 1980.
Urskogar. Inventering av urskogsartade områden i Sverige. Del 2 Södra Sverige.	Naturvårdsverket och skogsstyrelsen 1982.
Uppskattning (1969, 1971 och 1982) av provyta i det gamla bok- och ekbeståndet på Bjurkärr.	Skogsvårdsstyrelsen 1983.

Fotografisk dokumentation

En fotografisk dokumentation omfattande 37 st svartvita bilder tagna 1974-08-29--30 av Allan Nicklasson finns hos skogsvårdsstyrelsen, länsstyrelsen samt naturvårdsverket. Därutöver finns ett antal fotografier på skogsvårdsstyrelsen.

B DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1 Mål och riktlinjer

Bjurkärren fridlystes som naturminne år 1960. I länsstyrelsens resolution anges, att fridlysningen avser "fastigheten Bjurkärren 1:2 med för trakten karaktäristiska ek- och bokbestånd liksom och övriga förekommande naturliga växtsamhällen".

Skötseln skall inriktas på att bevara de växtsamhällen, som nu finns inom området.

Skogen skall få föryngras och avdö på naturlig väg och skötselåtgärder i skogen skall endast utföras för att gynna enstaka ekars tillväxt, för att hålla undan inträngande gran, för att mycket försiktigt styra trädslagsblandningen mot bok och ek i de yngre bestånden samt för att på vissa ställen i anslutning till stigar och rastplatser vidmakthålla utsikten över sjön. Allmänhetens möjligheter till rekreation i ett naturskönt område skall främjas samtidigt som skyddsvärderna beaktas.

Det är önskvärt, inte minst för besökarnas skull, att karaktären av "orördhet" så långt möjligt bevaras. Markskador måste undvikas. En del av området, främst uddarna i söder och Öarna, skall lämnas helt utan ingrepp.

Träd som kan utföra en påtaglig fara för besökare, som går på stigarna, skall fällas. Virket skall kvarlämnas. Helst bör de brytas av en bit över mark i stället för att sågas av vid markytan. Även vid eventuell gallring bland levande träd skall hänsyn tas till lav- och mossfloran på stammarna.

Krypväxande granar vid stränderna skall sparas.

Strandskogen i hela reservatet lämnas i allt väsentligt utan åtgärder.

Effekterna av företagna åtgärder skall noga följas upp och kontrolleras med stöd av tidigare utförda beskrivningar och inventeringar (se sid 4-6). Denna skötselplan är avsedd att gälla till omkring år 2 000. Därefter kan en revidering av beskrivning och åtgärdsförslag behövas. Målen för de olika skötselområdena skall normalt kvarstå. De revideras endast om förhållandena ändrats väsentligt.

2 Arealuppgifter

Naturresevatets totala areal utgör ca 150 ha enligt arealräkning på 1970 års karta. Landarealen är 34,0 ha, varav själva udden omfattar 32,9 ha och öarna 1,1 ha. Vägar och parkeringsplatser upptar 0,2 ha. De två f d åkrar, som nu hålls öppna genom slätter, har en sammanlagd yta av 0,7 ha. Skog och kärr (delvis skogbevuxna) upptar på själva udden 32,0 ha. Även öarna är till allra största delen bevuxna med skog. Vattenarealen är 116 ha.

3 Beskrivning av och skötselbestämmelser för delområden

Indelningen i skötselområden (ansluter till år 1970 upprättad karta i skala 1:5000).

Skötselområde 1 (0,9 ha)

Beskrivning: Lövbarrblandskog med överbestånd av enstaka grova bokar samt äldre gran och tall (diam 15-30 cm). Föryngring av bok, björk, rönn och gran förekommer. Tallföryngring har dödats av älgbetning. Fältskikt dominerat av blåbär och lingon, bottenskikt med falsk vitmossa som högfrekvent art. På några tiotal m² finns hybrid av blåbär och lingon. Litet kärr i södra delen. - En del av de äldre granarna och tallarna samt någon björk avverkades nov 1974 för att hjälpa fram föryngring av bok och tall. Föryngringen har röjts lätt 1973 och 1980. Enstaka granar har torkat eller brutits av storm.

Mål: Bokdominerad lövblandskog med inslag av tall och gran.

Atgärd:

Röjning i föryngringen för att hjälpa tallar, ekar och bokar. Röjningen bör endast inriktas på att hjälpa framtidsstammar. Ingen underröjning eller städning ska förekomma. Även en del gran bör sparas framförallt i södra delen. Kryp växande granar vid stranden sparas. Vid växtplatsen för hybriden blåbär x lingon görs vid behov röjning och gallring för att ge hybriden lämpliga livsbetingelser.

Skötselområde 2 (1,2 ha)

Beskrivning:

Blandskog av björk, bok, ek och al av varierande ålder (grovlek 10-20 cm). Enstaka gamla, grova träd. Delvis mycket ytstenig mark med dominans av blåbär i västra delen och kring kärret (so 3). Trädens lav- och mossflora artfattig. - Gallrat nov 1974 varvid bok och ek gynnats.

Mål:

Bokdominerad lövblandskog med inslag av ek.

Atgärd:

Punktvis gallring (ev genom ringbarkning) för att hjälpa enstaka fina ekar.

Skötselområde 3 (0,1 ha)

Beskrivning:

Kärr bevuxet med enstaka björkar, i norra kanten även vide. I fält- och bottenskikt är blåsstarr och vattenklöver resp skedbladmossa och vitmosor allmänna.

Mål:

Kärr med fri utveckling.

Atgärd:

Ingen.

Skötselområde 4 (0,8 ha)

Beskrivning:

Tätt bestånd av till största delen ek men även bok, asp och björk (diam 15-25 cm). Eken växer i stor utsträckning i buketter. Kronorna är uppkörda. Beståndet omger parkeringsplats och rastplats. - Gallrat nov 1974 samt hösten 1980 och hösten 1984.

Mål: Lövblandskog som ger avskärmning av parkeringen från rastplatsen och av dessa båda från det Övriga reservatet. Skugga för bilarna. "Inramning" av parkerings- och rastplats.

Åtgärd: Ytterligare försiktiga gallringar så att kronorna kan byggas ut. Eken gynnas något framför boken, men även en del bok bör bibehållas. "Underbeståndet" bibehålls.

Skötselområde 5 (0,2 ha)

Beskrivning: Väg och parkeringsplatser.

Skötselområde 6 (0,3 ha)

Beskrivning: F d åker, stenig, med flera odlingsrösen. Ensamstående träd av ek och rönn. I nordöstra kanten finns en jordkällare. Åkern har sedan 1969 skötts med årlig slåtter och använts som rastplats.

Mål: Öppen gräsbevuxen mark som används som rastplats.

Åtgärd: Årlig slåtter över hela ytan under senare hälften av juli. Vissa delar slås om så behövs ett par gånger extra, så att gräset runt rastplatsmöblerna hålles kort. Odlingsrösen hålles fria från vegetation utom beträffande nypon och uppväxande apel samt något enstaka träd. Jordkällaren underhålls.

Skötselområde 7 (1,3 ha)

Beskrivning: Blockfält (granit och hälleflinta) med rik påväxt av starkt ljusstoleranta lavar och mossor. Ett 10-tal gamla, grova bokar och några ekar. Föryngring av mest björk (diam 10-20 cm) men även ek, bok och rönn (diam 0-10 cm). Blåbär förekommer allmänt. Blekjordslager ofta ytligt som t ex i björkdominerat område öster om stigen. - Gallring i yngre björk på båda sidor om strövstigen utförd nov 1974.

Mål: Blockfält som bevaras relativt öppet och synligt från stigen av sociala skäl. Det är önskvärt att endast enstaka träd växer upp i själva blockfälten. Utanför själva blockfälten blandskog med stort inslag av bok och ek, vid kanten av blockfältet även rönn.

Åtgärd: Gallring för att gynna bok, ek och rönn. De gamla grova träden får stå kvar. Viss försiktig röjning för att få sikt över blockfältet från stigen.

Skötselområde 8 (0,7 ha)

Beskrivning: Strandbälte med grova, kortvuxna bokar (höjd ca 15 m) samt en del grov tall och björk. Bokföryngring förekommer.

Mål: De gamla träden behålles så länge som möjligt. Området nära stigen hålles i det närmaste fritt från underväxt. Sikten mot sjön bibehålls öppen på några ställen.

Åtgärd: Vid behov bortröjning av uppväxande sly närmast stigen och i siktgluggarna. Lämna en del tall och bok som föryngring även nära stigen.

Skötselområde 9 0,3 ha)

Beskrivning: Strandremsa med björk och grov tall. Innanför porszonen brakved- och videsnår.

Mål: Strandskog med fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 10 (8,6 ha)

Beskrivning: Själva "kärnbeståndet" av mycket gammal, grov bok med inslag av grova, kvistrena ekar. Boken är till stor del rötangripen och bohål finns i många träd. Många stora bokar har

dött under de senaste åren, och en del av dom har brutits av. Det finns alltså gott om torrträd, högstubbar och lågor. Ekarnas kronor är ofta trängda av närstående bokar. God bokföryngring i gläntor på östra sidan och i nordväst. Ängsartade bokskogs-partier i mellersta delen på brunjord. Här och var blockrika, öppna stråk med hallon, på östsidan mindre kärrstråk med rankstarr. - Punktvis gallring för att hjälpa vissa ekar utfört jan 1972.

Mål:

Den gamla ek- och bokskogen behålles så länge som möjligt. Urskogskaraktären med döende och döda träd bevaras. I de luckor som uppkommer, får självföryngring av bok och ek bilda nytt bestånd.

Åtgärd:

Punktvis mycket försiktig gallring för att hjälpa några av de största ekarna vars kronor är hårt trängda av bokar.

Skötseiområde 11 (0,8 ha)

Beskrivning:

Luckigt bestånd av grova (30-40 cm) och kortvuxna (ca 15 m) bokar samt en del grova tallar. Många bokar är toppbrutna. Grupper av föryngring av bok, björk, tall och al. Föryngringens ålder är varierande och dess diameter 0-20 cm. Blockfält i södra delen av avdelningen. - En grupp av yngre björk och al runt blöthålet vid blockfältet har gallrats nov 1974.

Mål:

Skog med fri utveckling.

Åtgärd:

Ingen.

Skötselområde 12 (1,2 ha)

Beskrivning: Tall med inslag av enstaka äldre bokar och en hel del uppväxande yngre bok (diam 0-15 cm). Blockfält mot sjön.

Mål: Tall- och bokskog med fri utveckling. Krypväxande granar vid stranden lämnas orörda.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 13 (0,5 ha)

Beskrivning: Tallskog (diam 15-30 cm) med enstaka bokar och granar. Gles underväxt av bok. Tallarnas kronor delvis starkt uppkörda. Beståndet är ett bra exempel på självgallring. Ris (blåbär, lingon, ljung och kråkris) dominerar i fältskiktet. Marken blockrik och podsole-rad.

Mål: Skog med fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 14 (4,3 ha)

Beskrivning: Hedbokskog med gruppvis blandning av gammal, grov (40+ cm) och yngre, klenare (15-30 cm) bok. Enstaka grova ekar ingår även i beståndet, liksom också en del björk. Väster om so 18 finns ett inslag av grov tall (30-40 cm) samt enstaka grova granar. En stor del av dessa granar har dött under senaste åren. I kärddroget nordväst om so 18 växer al.

Blockrika stråk domineras av hallon. Såväl markens örtflora som trädens lav- och mossflora i allmänhet sparsam och artfattig.

Mål: Bokbeståndet med ett inslag av andra trädslag behålles så länge som möjligt. Det får efter hand anta urskogs-karaktär med döende och döda träd.

Åtgärd: Yngre gran röjs bort. Dock bör en del gran få växa upp och ingå i beståndet.

Skötselområde 15 (0,2 ha)

Beskrivning: Kärr, f d slättermark med spår av dikessystem, bevuxet med olikåldrig björk och något al. Träden står i grupper med luckor emellan. I sydspetsen mot stigen växer blåstarr och rankstarr.

Mål: Kärr med fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 16 (0,2 ha)

Beskrivning: Strandkärr med al, pors och närmare sjön vass.

Mål: Kärr med fri utveckling utom längst i söder, där fri sikt skall bibehållas mot Sirköbron.

Åtgärd: I huvuddelen av skötselområdet ingen åtgärd. Längst i söder röjning så att sikten från ladan i so 17 mot Sirköbron bibehålls.

Skötselområde 17 (0,1 ha)

Beskrivning: "Ängsbacke" med slätterlada, hitflyttad år 1969 som ersättning för tidigare lada på samma plats. Litet område strax öster om ladan har förr varit odlad. Röjning runt ladan och i strandkanten har gjorts, senast 1985.

Mål: En plats att rasta på med utsikt över sjön. Regn- och vindskydd i ladan. Det förut odlade området vid ladan bibehålls öppet. Glest trädbestånd i resten av skötselområdet. Sikten över sjön bibehålls.

Atgärd: Røjning och gallring i standkanten för att få ökad sikt. Vid behov røjning och gallring runt ladan. Røjning i kanten mot skötselområde 15, så att man får sikt från ladan ner i det f d slätterkärret. Ladan underhålls.

Skötselområde 18 (0,4 ha)

Beskrivning: "Hallsnäsalyckan", f d åker, delvis omgiven av stengärdesgård. På åkern växer ett flertal applar samt en ek.

Mål: Öppen gräsyta, rastplats.

Atgärd: Årlig slätter under senare delen av juli. Aspsly slås två gånger om året, om så är nödvändigt. Stenrösen och stenvuren hålls fria från buskvegetation.

Skötselområde 19 (0,7 ha)

Beskrivning: Blandskog av tall (diam 25-40 cm) och bok (15-25 cm). Boken växer underifrån upp i tallens kronor. Några få grova granar och bokar finns också i beståndet. Området är ett bra exempel på naturlig konkurrens mellan tall och bok.

Mål: Tall- och bokskog med fri utveckling.

Atgärd: Ingen.

Skötselområde 20 (0,1 ha)

Beskrivning: Kärr, bevuxet med bl a brakved, vide, pors och grenrör.

Mål: Kärr med fri utveckling.

Atgärd: Ingen.

Skötselområde 21 (0,4 ha)

Beskrivning: Blandskog av grov bok, tall och gran. Underbestånd av klenare bok (diam 5-15 cm). Där stigen går ner till sjön finns en liten glänta med utsikt över sjön.

Mål: Blandskog med i huvudsak fri utveckling. Gläntan vid sjön behålls öppen.

Åtgärd: Om så behövs röjning vid gläntan och längs stigen. I övrigt ingen åtgärd.

Skötselområde 22 (0,3 ha)

Beskrivning: Glest, luckigt bestånd av gamla, grova bokar. Någon grupp av bokföryngring (diam 0-5 cm). Fläckvis föryngring av tall och gran.

Mål: De gamla bokarna behålles. Yngre bok och tall får växa upp i luckorna.

Åtgärd: Det mesta av granföryngringen röjs bort. I övrigt ingen åtgärd.

Skötselområde 23 (0,2 ha)

Beskrivning: Halvö bevuxen med grov tall (diam 25-40 cm) samt klenare bok och björk (10-20 cm).

Mål: Strandskog med fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 24 (6,9 ha)

Beskrivning: Gruppvis blandning av gammal grov (40+ cm) och yngre, klenare (15-30 cm) bok. Enstaka grova ekar finns här och var i beståndet liksom också en del björk. Sydväst om so 18 samt utmed stränderna och skötselområdesgränserna i söder finns ett inslag av grov tall, (30-40 cm) samt enstaka grova granar.

Podsolerad mark i ytterområdena, där blåbär förekommer allmänt, inre delarna fältskiktsfattiga och övergående i brunjord. - Områdets västra del gallrad nov 1974, varvid i första hand björk och gran tagits bort. Små röjningsingrepp har gjorts för att förbättra sikten från stigen ut över sjön.

Mål: Bokbeståndet med inslag av andra trädslag behålles så länge som möjligt. Det får efter hand anta urskogs-karaktär med döende och döda träd. Sikten från stigen mot sjön hålls öppen på några ställen genom små ingrepp.

Åtgärd: Punktvis röjning på några ställen där man med små ingrepp kan få sikt över sjön.

Skötselområde 25 (0,2 ha)

Beskrivning: Lövskogskärr med grupper av al och björk på tuvor. I fältskiktet bl a blås- och rankstarr samt missne.

Mål: Kärr med fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 26 (0,5 ha)

Beskrivning: Kärr, delvis bevuxet med björk, al och någon tall, delvis öppet och porsbevuxet. Kärrret har tidigare varit odlat eller slättermark. Flera grunda diken finns.

Mål: Kärr med fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 27 (0,03, 1,0 och 0,5 ha)
28, 29

Beskrivning: Halvöar bevuxna med grov, i strandkanterna ganska kortvuxen, tall (diam 25-40 cm) samt klenare (10-20 cm) bok, björk och ek. I kärrstråken björk, al och pors.

Mål: Skog med fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 30

Beskrivning: "Bihallen" - stort block, vars överyta är bevuxen med bl a ungplantor av rönn samt ljung. Sidoytor med väl utbildade lavzoner. Blocket har också kallats "socknens slut", eftersom sockengränsen går i Asnen utanför udden.

Mål: Fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 31 (Totalt 0,1 ha)
32, 33, 34

Beskrivning: Småöar, bevuxna med videbuskar och enstaka träd.

Mål: Fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 35 (0,5 ha)

Beskrivning: Fereholmen - Ö med blandskog av tall (grovlek 20-40 cm) och björk (15-25 cm). En ek, som förefaller jämnåldrig med de grövsta ekarna på reservatets fastlandsdel, växer på ön, liksom en mycket grov tall. Lingon allmännast bland förekommande ris.

Mål: Fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 36 (0,1 ha)

Beskrivning: Ö med björk och al i strandkanten, några grova tallar samt enbuskar på öppna gläntor inne på ön. Odlingströsen. So 36 och 38 kallas "Åkerholmarna".

Mål: Fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 37 (0,1 ha)

Beskrivning: Ö med al och viden i strandkanten och öppen glänta i mitten. Förefaller att ha varit odlad.

Mål: Fri utveckling.

Åtgärd: Ingen.

Skötselområde 38 (0,3 ha)

Beskrivning: Ö bevuxen med al och ett par stora björkar. Markvegetationen består nästan enbart av hallon och björnbär. Ön har varit odlad. So 36 och 38 kallas "Åkerholmarna".

Mål: Alskog.

Åtgärd: Tills vidare ingen.

Skötselområde 39 (mindre än 0,1 ha)

Beskrivning: Ö med några grova, kortvuxna tallar.

Mål: Fri utveckling.

Åtgärder: Ingen.

Skötselområde 40

Beskrivning: Vattenområde med grund och stenar.

Mål: Orört vattenområde.

Åtgärd: Ingen.

C ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET

1 Mål och riktlinjer

Syftet med de sociala anordningarna är att ge allmänheten möjligheter att uppleva reservatets natur och skönhet utan att dess biologiska och andra vetenskapliga värden äventyras. Reservatet besöks av ett mycket stort antal människor. För att minska störningar för djurlivet och slitaget på mark och vegetation måste besökarna kanaliseras till iordningställda rastplatser och stigar. De befintliga stigarna har dragits så att gryt och häckningsplatser undvikits. Erfarenheterna från de år, som reservatet varit öppet för allmänheten, visar att endast ett fåtal av besökarna går utanför de markerade stigarna.

En väl genomförd skyltning är ett medel att uppnå den önskvärda kanaliseringen men skyltningen och övrig information skall också syfta till att ge besökarna så stort utbyte som möjligt av vistelsen i reservatet.

De sociala anordningarna bör utformas så att även personer med nedsatt rörlighet, t ex äldre och handikappade, kan nå det gamla ek- och bokbeståndet i reservatets centrum.

Besöksfrekvens

Besöksfrekvensen har undersökts genom trafikräkningar. Det totala antalet besökare uppskattas till mellan 10 000 och 20 000 personer. Ungefär 2/3 av dessa kommer under månaderna maj (lövsprickningen), juni och juli.

2 FriluftsanordningarParkeringsplats och vägar

Den befintliga parkeringsplatsen liksom bilvägen från denna ut till allmän väg (vägsträcka ca 1 km) underhålles. Särskild uppmärksamhet bör ägnas behovet

av väghyvling under våren, då den starka trafiken snabbt sliter ner vägen. För slätter och slyrensning av vägkanterna bör om möjligt traktormonterad slaghack användas. Det är önskvärt att vägen hålls öppen även på vintern. Parkeringsplatsen rymmer 19 bilar och 2 bussar. Ytterligare 4-5 bilar kan utan svårigheter parkera i anslutning till parkeringsplatsen. Reservutrymme för parkering finns ca 120 m norr om reservatsgränsen.

Rastplats

Som rastplatser utnyttjas de båda f d åkrarna, område 6 intill parkeringsplatsen samt område 18 längre in i reservatet. Rastplatsmöblerna bör om möjligt tas in eller täckas över under vintern. Gräset på ett område närmast rastplatsmöbler, eldstad och skärmskydd (se nedan) hålls någorlunda kort, om så behövs genom slätter 2-3 gånger under sommaren.

Skärmskydd och eldstäder

I södra delen av område 6 finns ett skärmskydd och en iordningställd eldplats. På sikt bör ytterligare en eldplats iordningställas, i eller utanför skärmskyddet. Skärmskydd och eldstäder underhålls och förnyas vid behov. Ved till eldstäderna skall tillhandahållas av förvaltaren.

Inom område 17 intill den södra rastplatsen (område 18) finns en ängslada, som kan användas som regnskydd av de besökande. Ladan bör underhållas.

Toaletter och sopkärl

Två separata toaletter finns vid parkeringsplatsen.

Sopsäckställ finns vid parkeringsplatsen och i norra delen av avd 18. Dessutom finns ett sopsäckställ vid stigskalet i sydvästra delen av avd 10. Det senare kan slopas.

På sikt bör nuvarande toaletter vid parkeringsplatsen ersättas av en sopmaja där bl a handikappanpassad toalett kan inrymmas.

Markerade stigar

Strövstigar med en sammanlagd längd av 3 300 m är markerade med blå resp gula färgmarkeringar på träd. I den högstammiga bokskogen lämpar sig denna typ av markering väl och den bör därför behållas och underhållas.

Den med blått markerade, grusade strövstigen underhålls så att den förblir väl framkomlig med barnvagn och så att en rullstolsbunden person med en medhjälpare kan komma in till karolinerekarna. Hela slingan från P-platsen och tillbaka blir 1 700 m. Den sträcka, där grusningen skall underhållas är ca 1 400 m (100 m över avd 18 grusas ej, de första 200 m går man i båda riktningarna).

De med gult markerade strövstigarna underhålls genom röjning där så behövs. Längden är för den nordöstra stigen ca 600 m, för den södra ca 800 m och för den västra ca 400 m.

På några ställen har försiktiga röjningar gjorts för att ge bättre sikt från stigarna ut över sjön. Några sådana siktöppningar bör hållas öppna med så små ingrepp som möjligt.

3 Information

Gränsmarkering

Reservatsgränsen i norr är markerad enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Denna markering underhålls. På några ställen utefter stränderna och på öarna finns inplastade skyltar med bl a karta och föreskrifter. Dessa skyltar bytes mot nya. Antal och placering bör justeras om så skulle visa sig önskvärt.

Område med tillträdesförbud

Området med tillträdesförbud 1/4-15/7 skall mot land markeras med skyltar och målning på träd och mot sjön med skyltar.

Vägvisning

Skyltning med S:t Hanskors från allmän väg underhålls av vägverket. En befintlig vägvisare vid vägen in till reservatet underhålls. P-skyltar m m vid parkeringsplatsen underhålls och kompletteras, om så skulle behövas.

Informationstavlor

Där den med blått markerade stigen går in från parkeringsplatsen finns en informationstavla med skyltar och karta över reservatet. Informationstavlan underhålls, kompletteras och ändras vid behov.

Informationsskyltar

Utefter stigarna finns ett tjugotal inplastade informationsskyltar i A4 format, som berättar om olika naturföreteelser i reservatet. Denna information underhålls och förnyas efter hand. Ytterligare informationsskyltar sätts upp om detta visar sig önskvärt t ex för besökarnas orientering eller för att upplysa besökarna om företeelser på reservatet.

Foldrar m m

Befintlig folder skall hållas tillgänglig i en box vid informationstavlorna. De senaste åren har ca 3 000 foldrar per år förbrukats.

Foldern bör revideras med hänsyn till det nya reservatsbeslutet och tryckas i en ny upplaga.

Befintlig stencilerad informationsskrift på tyska och engelska skall också hållas tillgänglig i en låda vid informationstavlorna. Helst bör foldern även tryckas i tysk och engelsk version.

Gästbok skall finnas i box vid informationstavlorna.

Guidning

Vid gruppbesök bör skogsvårdsstyrelsen mot avgift kunna ställa guide till förfogande.

D TILLSYN

Tillsyn, inspektion av markerade stigar, enklare städuppgifter samt diverse småarbeten utföres av tillsynsman enligt särskild instruktion och träffat avtal. Denna form av tillsyn har fungerat bra och bör fortsätta.

E DOKUMENTATION AV RESERVATETS UTVECKLING

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange

- skötselområde
- utförd åtgärd inom respektive skötselområde
- år och månad för åtgärdens utförande
- eventuell notering om åtgärdens effekt eller om annat intresse inom reservatet

samt genom fotodokumentation.

Även områden som ej åtgärdas skall fotodokumenteras vid skilda tidpunkter.

1974 års dokumentation av vegetationen inom naturreservatet bör följas upp åtminstone vart 20:e år.

Fågellivet inom reservatet skall följas upp i samband med inventeringar i angränsande reservat i Åsnen.

En provyta i det gamla bok- och ekbeståndet har uppmätts 1969, 1971 och 1982. Nya uppmätningar bör göras minst vart 10:e år.

Skogsuppskattning av hela naturreservatet har skett 1971. Nya skogsuppskattningar bör göras minst vart 20:e år.

Inventering av insektsfaunan (främst vedinsekter) bör genomföras inom de närmaste åren och därefter följas upp med lämpligt intervall.

F ANSVAR OCH KOSTNADER FÖR SKÖTSELN

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för sådana åtgärder som erfordras för att tillgodose syftet med reservatet samt anordningar för allmänheten, tillsyn och dokumentation.

Enligt de intentioner som fanns, när fastigheten donerades till skogsvårdsstyrelsen för att avsättas till naturreservat, skall all avkastning från fastigheten användas för vård och tillsyn av densamma. Den framtida avkastningen kommer dock endast att uppgå till små belopp.

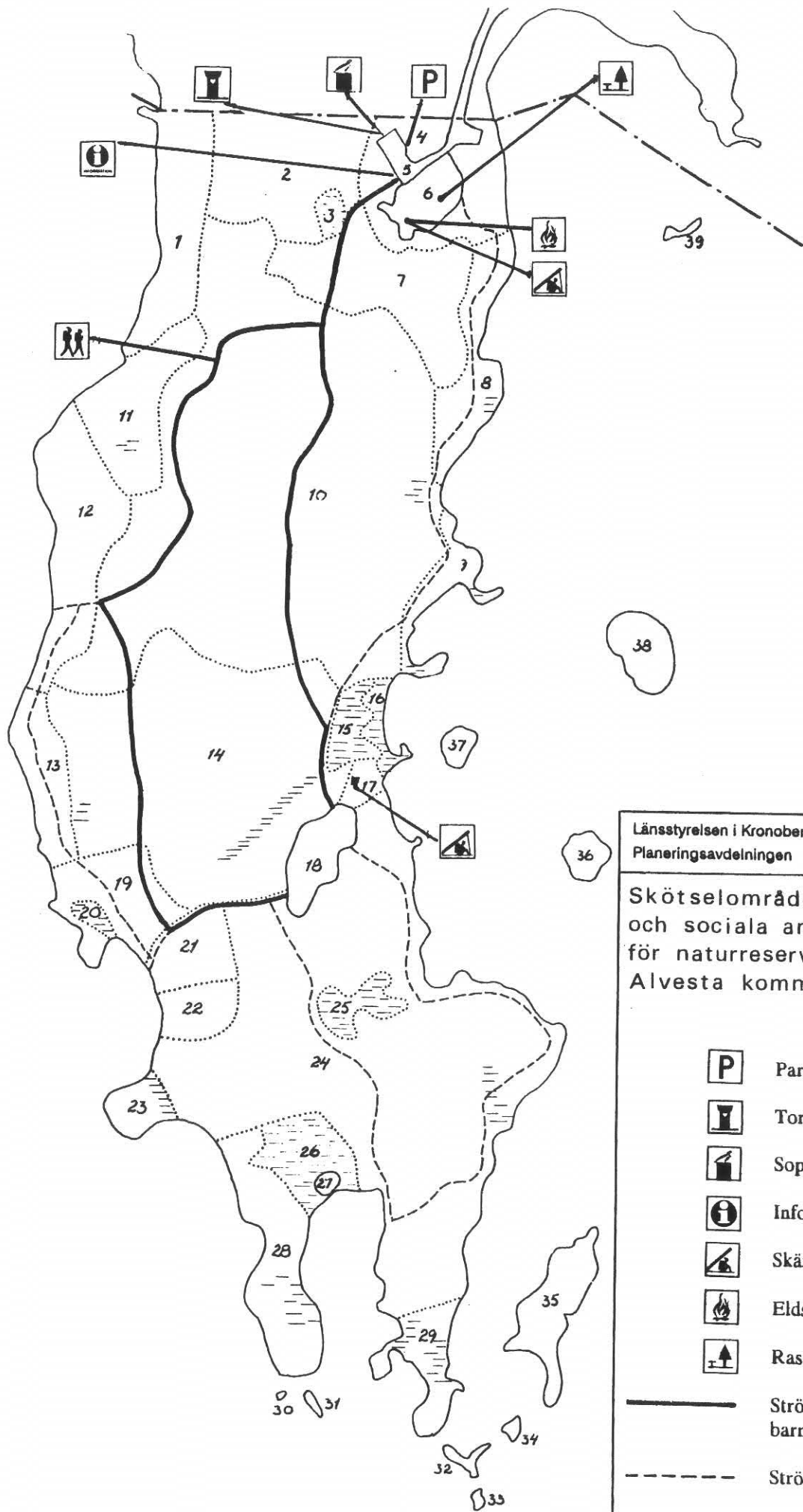
Den största delen av kostnaderna för vård och förvaltning kommer att belasta naturvårdsförvaltarens anslag för vård av naturreservat.

Guidning av grupper bör avgiftsbeläggas.

Alvesta kommun ansvarar för och bekostar sophämtning och toalettömning.

Finansiering av ny upplaga av foldern är ännu ej löst.

En ekonomisk utredning för naturvårdsförvaltningen finns i bilaga 3.

Länstyrelsen i Kronobergs län
 Planeringsavdelningen Bilaga 2:2

**Skötselområden
 och sociala anordningar
 för naturreservatet BJURKÄRR
 Alvesta kommun**

	Parkeringsplats
	Torrdass
	Soptunna
	Informationstavla
	Skärmskydd
	Eldstad
	Rastplatsmöbler
	Strövstig, framkomlig med barnvagn
	Strövstig

Datum	Önr
1989-03-13	11.1211-1452-87

